

Introduktion och manual för certifiering av naturguide

”Certifieringen för naturguide är en process som innebär en strukturerad bedömning, dokumentation och ett erkännande av kunskaper och kompetenser som en person besitter som naturguide”

Huvudmannen för naturguidescertifieringen, augusti 2018

INNEHÅLL	
INLEDNING	2
BAKGRUND	2
SYFTE OCH MÅL	2
FÖRDELAR MED EN NATURGUIDESCERTIFIERING?	3
<i>Rekrytering</i>	3
<i>Dokumenterad kompetens</i>	3
<i>Samhälle</i>	3
VALIDERINGSHISTORIK	3
CERTIFIERINGSMETOD	4
HUVUDMAN	5
<i>Huvudmannens roll och mål</i>	5
<i>Huvudmannens uppgifter / behörighet</i>	5
OPERATIVT ANSVARIG	5
<i>Om Naturturismföretagen (NTF)</i>	5
<i>Naturturismföretagens roll som operativt ansvarig</i>	6
<i>Naturturismföretagens uppgifter som operativt ansvarig</i>	6
KONTINUERLIG REVISION OCH KVALITETSSÄKRING	6
<i>Examinatorer:</i>	6
<i>Huvudmannen ansvarar för:</i>	7
KVALITET	7
CERTIFIERINGSPROCESSEN	8
SÅ HÄR GÅR MAN TILL VÄGA FÖR ATT BLI CERTIFIERAD NATURGUIDE	8
<i>Krav på formella kompetenser, betyg/intyg</i>	8
KOMPETENSMÅL FÖR KVALITETSSÄKRING AV NATURGUIDER	9
1. <i>PLANERING & UTVÄRDERING</i>	9
2. <i>VÄRDSKAP</i>	10
3. <i>PEDAGOGIK OCH KOMMUNIKATION</i>	11
4. <i>LEDARSKAP</i>	12
5. <i>SÄKERHET</i>	12
6. <i>HÅLLBARHET & MILJÖ</i>	13
7. <i>ANSVAR & FÖRSÄKRING</i>	13
8. <i>MAT & KOST</i>	13
HUR MAN BLIR EXAMINATOR	14

Inledning

Besöksnäringens bransch- och arbetsgivarorganisation Visita och representanter från naturguidesområdet: Föreningen för nationell utbildningsnorm för naturguider, Centrum för naturvägledning (SLU), Svenska Turistföreningen, Svenska Kanotförbundet, Lärande AB, Naturum, samt Naturturismföretagen har inlett ett samarbete för att utveckla ett nationellt kvalitetssäkringssystem för naturguider samt lyfta fram naturguidernas betydelse för besöksnäringen.

Certifieringen genomförs i enlighet med en nationellt erkänd och fastställd metod. De personer som uppfyller de fastställda kompetenskraven för naturguide erhåller ett certifikat. Metoden har sitt ursprung i valideringsmetodik men det är ingen formell validering, snarare en anpassad metod för detta ändamål. Denna manual beskriver metoden samt syftet med den nationella certifieringen.

Bakgrund

Besöksnäringen är en av Sveriges stora basnäringar. Naturturismen i Sverige har ökat kraftigt de senaste åren, en utveckling som kan förväntas fortsätta.

Många personer är idag verksamma under beteckningen "naturguide" oavsett om man har någon formell kompetens eller inte. Detta gör det svårt för både besökare och beställare att avgöra vilka guider som har erforderlig kompetens. Visita och ovan nämnda organisationer vill därför via certifieringsmetoden säkerställa guidekompetens så att beställare och besökare vet vad man kan förvänta sig då man anlitar en person som kallar sig naturguide.

Denna certifiering gäller på nationell nivå och erkänner grundläggande och generella baskrav för en naturguide. Den ska inte förväxlas med yrkesspecifika och lokala kunskapskrav, där varje specifikt naturguidesområde har egna kunskap- och säkerhetskrav. Ambitionen är att certifieringen ska fungera som ett nationellt "grundläggande körkort" för naturguider i Sverige.

Syfte och mål

Syftet med en certifiering, som har legitimitet i branschen, är att på nationell nivå säkerställa kompetensen hos professionella naturguider. Kriterierna kan även användas som riktmärke och stöd för utbildningsanordnare då de fastställer kursinnehållet för naturguidesutbildningar.

Detta dokument är både en introduktion till certifieringen samt en beskrivning av den metod som används för att certifiera naturguider.

Besöksnäringen ser nytta av en certifiering då den bidrar till att definiera en grundläggande nivå av professionalitet som är nationellt erkänd av naturguider och beställare.

Som bevis på att en person uppfyller certifieringens nationellt fastställda kompetenskrav, utfärdas inom ramen för en nationell certifiering, ett Certifikat. Som ytterligare del i certifieringen erhåller samtliga som genomgått certifieringen en Dokumentation, där guidens prestation under certifieringen presenteras. Det är enbart de personer som uppfyller de nationellt fastställda riktlinjerna som erhåller själva certifikatet.

Fördelar med en naturguidescertifiering?

Människan bär på en rad olika erfarenheter, både formella och icke formella kompetenser, som har inhämtats under livet. Det kan till exempel röra sig om tidigare arbeten, föreningsarbeten, olika fritidssysslor eller självstudier. Genom dessa erfarenheter utvecklas individuella kunskaper, färdigheter, erfarenheter, egenskaper och förmågor. Naturguidescertifieringen hjälper till att synliggöra dessa erfarenheter och kompetenser.

Rekrytering

En arbetsgivare eller uppdragsgivare kan till exempel använda certifiering vid rekrytering eller som kompetensinventering och kvalitetssäkring. Certifiering kan även användas när någon behöver byta arbete eller arbetsuppgifter.

Dokumenterad kompetens

Naturguidescertifiering kan användas när en person behöver pröva sina kompetenser mot arbetsmarknadens krav. Den är också bra för den som behöver en aktuell dokumentation av sin kompetens, till exempel för att söka uppdrag och arbete. För den som ska guida, och söker uppdrag, är det avgörande att kunna visa att hen har kunskaper som uppfyller nationellt fastställda krav på säkerhet och kompetens. Det blir också lättare att kräva en rimlig ersättning för ett guideuppdrag.

Samhälle

För samhället kan certifieringen bidra till att hålla nere kostnaderna när arbetskraft behöver omskolas, genom att man kan tillgodoräkna sig tidigare erfarenheter. Metoden kan även bidra till nya krav på utbildningssystemen.

För utbildningsanordnarna blir det tydligare hur kurser bör utformas så att deltagarna kan erhålla en certifiering vid utbildningens slut. Flexibilitet och individuellt utformade kurser blir på detta sätt viktiga utvecklingsområden för utbildningsanordnare.

Genom ett nationellt certifieringssystem så synliggörs kompetensen hos en framväxande yrkeskår.

Valideringshistorik

Validering som metod för att synliggöra kompetens blir allt vanligare inom olika branscher och områden, men historiken sträcker sig nästan fyra decennier tillbaka i tiden.

Metoden har sitt ursprung inom skolväsendet i USA där man i början av 1970-talet experimenterade med alternativa vägar för inträde på högskolan.

Under 1980-talet kom metoden till Europa och England. Då användes den inom utbildningsområdet, men ganska snart började metoden testas i arbetsmarknadsrelaterade sammanhang.

År 1996 introducerades begreppet validering i Sverige av Kunskapslyftskommittén. Man ville utveckla metoder och system som erkänner kompetens, oavsett var och hur den inhämtats.

Mellan 2004 och 2007 verkade Valideringsdelegationen, en statlig myndighet. Dess främsta uppgift var att granska, skapa förutsättningar och samordna valideringen i landet.

Mellan 2015 – 2019 har Valideringsdelegationen av regeringen tilldelats uppdraget att följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete inom valideringsområdet. Valideringsdelegationen består av representanter från arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer samt från berörda myndigheter.

Certifieringsmetod

Eftersom validering är en effektiv metod vid kompetensanalys så har vi valt delar ur valideringsmetoden vid utvecklingen av naturguidescertifieringen. Med naturguidescertifiering kan vi synliggöra, dokumentera och erkänna en persons kompetens, oavsett hur och var den har inhämtats.

Skriftliga inlämningsuppgifter, verifiering av betyg/intyg och provguidning i autentisk miljö är de tre moment som ligger till grund vid bedömning.

Metoden är utforskande, den synliggör stegvis en persons kompetens och vad som eventuellt behöver kompletteras. Resultatet sammanställs i en "Dokumentation".

Kompetensen mäts mot fastställda kompetensmål. Dessa kompetensmål utvärderas löpande av huvudmannen. Huvudmannen godkänner också examinatorer och hanterar eventuella överklaganden. Organisation och förvaltning av certifieringsmetoden

För att certifieringen ska vara hållbar på lång sikt krävs en genomtänkt struktur och förvaltning av certifieringen. Nedan beskrivs hur själva strukturen och organisationen är uppbyggd kring certifieringen.

Huvudman

Föreningen för nationell utbildningsnorm för naturguider (FUN) är huvudman. En, av styrelsen utsedd, grupp ansvarar för nedanstående uppgifter, med full insyn från styrelsen.

Huvudmannens roll och mål

Huvudmannen har övergripande ansvar för hela konceptet kring validering av naturguider. I ansvaret ingår att godkänna examinatorer och utse operativt ansvarig organisation.

Huvudmannens uppgifter / behörighet

- Hålla kriterier och samtliga dokument uppdaterade. Vid behov revidera 1 gång per år
- Godkänna och examinera examinatorer
- Fatta beslut om att ta bort behörighet från examinator
- Hantera överklaganden
- Dra tillbaka certifiering från guide som visar sig undermålig i hantverket
- Förhandla förutsättningar och uppdrag med operativt ansvarig organisation
- Finansiering
- Förankring, "statligt" till exempel Naturvårdsverket, Visit Sweden

Operativt ansvarig

Operativt ansvarig för certifieringen är Naturturismföretagen enligt avtal mellan FUN och Naturturismföretagen.

Om Naturturismföretagen (NTF)

Naturturismföretagen är Sveriges enda nationella branschorganisation för natur- och ekoturismföretag och därmed en gemensam röst och branschorganisation som verkar för bättre förutsättningar att driva naturbaserad turism samt en hållbar utveckling av näringen.

Naturturismföretagens målsättning är att deras arbete ska resultera i en växande, livskraftig och naturbaserad besöksnäring, där medlemsföretagen stärkt sin konkurrenskraft och exportmognad. Natur- och ekoturism bidrar till en bättre värld för människa, djur och natur – där Naturturismföretagens vision och arbete medverkar till förverkligandet av FN:s Agenda 2030 och att Sverige uppnår de 17 globala hållbarhetsmålen.

Naturturismföretagens roll som operativt ansvarig

Är att praktiskt och administrativt hantera certifiering av naturguider med målet att erbjuda alla som verkar som naturguider i Sverige möjlighet till certifiering. Föreningen ska också medverka till utveckling av certifieringen och dess förankring i branschen och mot statliga/regionala aktörer.

När examinatorns resultatrapport kommit NTF tillhanda görs en första genomgång och bedömning. Föreningen kan begära in kompletterande handlingar och/eller upplysningar om så krävs från Examinatorn. Om den Sökande inte bedöms klara certifieringens resultatkrav, kontaktas denne. NTF och Sökande samråder då om hur vidare handläggning av ska hanteras.

NTF tillser att den/de personer som handlägger rapporten från examinator har tillräcklig utbildning och kunskap för detta. De examinatorer som genomför och bedömer certifierings-tillfället utses, kvalitetsgranskas och utbildas av Huvudmannen.

Vidare tillser NTF och Huvudmannen att samtliga personer som handlägger certifieringsärenden har tystnadsplikt om vilka som är inne i certifieringsprocessen. I särskilda fall finns möjlighet att skriva sekretessavtal.

Naturturismföretagens uppgifter som operativt ansvarig

- Samordna bokningar
- Boka och administrera certifieringar
- Ansvara för genomförandet av certifieringarna
- Kontraktera examinatorer
- Efter genomförda examinationer, utifrån underlag från examinatorer slutligt godkänna aspiranter
- Föreslå systemförbättringar
- Marknadsföra och kommunicera certifieringen genom befintliga kanaler och inom ramen för budget
- Verka för att förankra certifieringen i, och erbjuda certifieringen till, befintlig bransch
- Verka för en utvecklad finansiering av certifieringssystemet

Kontinuerlig revision och kvalitetssäkring

Examinatorer:

- Arbetar tillsammans med andra examinatorer
- Deltar i obligatoriska träffar med erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling

Huvudmannen ansvarar för:

- Kvalitetssäkring vid genomförande av certifieringar genom exempelvis stickprov
- Process för överklagan när någon anser sig blivit orättvist bedömd.
- Process när någon blivit godkänd och som av annan guide bedöms inte hålla normen "vem har godkänt den guiden och hur gick det till, hen håller inte måttet!"
- Processer för att få in information för utveckling och förslag för förändringar av certifieringen i sin helhet eller sina delar.

Kvalitet

Vi arbetar med tre dimensioner av kvalitet: giltighet, transparens och likvärdighet.

Certifieringen håller hög kvalitet genom dess tydliga utformning och genom att arbetet sker efter en strukturerad metod med checklistor. Det ger transparens åt systemet och gör att det blir lättöverskådligt.

Giltighet - Certifieringen sker mot de aktuella kompetensmål som branschen fastställt. Vid behov kommer dessa att revideras. Giltighet av den enskildes certifiering upprätthålls genom dokumenterade naturguidningar/fortbildning.

Transparens - Certifieringen är transparent genom ett tydligt upplägg, vilket är en förutsättning för att genomförandet ska bli så enhetligt som möjligt. Det gör den också lättillgänglig.

Likvärdighet - På nationell nivå genomförs certifieringarna på ett enhetligt och likvärdigt sätt. Den tydliga processen och enhetligheten i upplägget är grunden för att den blir likvärdig och effektiv, var den än genomförs.

Alla examinatorer arbetar med samma material och måste följa de instruktioner som ingår. För att uppnå likvärdighet i bedömning genomgår varje examinator en grundutbildning samt årlig uppdatering. Likvärdigheten säkras också genom att förvaltaren slutligt ansvarar för godkännande av bedömningar.

Certifieringsprocessen

Hela certifieringsprocessen består av fyra moment.

Först ska deltagaren fylla i en korrekt ansökan bestående av självskattning, skriftlig inlämningsuppgift samt styrkta kopior på betyg/intyg.

Andra momentet innehåller praktisk provguidning i autentisk miljö. I detta moment synliggörs deltagarens kompetens mot branschens kompetenskrav. Examinatorn sammanställer och dokumenterar resultatet i en dokumentation och skickar det till den operativt ansvarige.

I **tredje** momentet fastställer och administrerar den operativt ansvarige resultatet från samtliga moment och utfärdar eventuellt certifikat.

Avslutningsvis, i **fjärde** momentet, skickar den operativt ansvarige dokumentationen till deltagaren samt vid godkännande ett certifikat.

Så här går man till väga för att bli certifierad naturguide

För att kunna certifieras i det praktiska momentet, i autentisk miljö, måste ansökan vara korrekt ifylld samt godkänd av den operativt ansvarige.

Kompetensmålen berör tre områden: Skriftliga frågor, verifiering av formella betyg/intyg samt praktiska moment i autentisk miljö.

Krav på formella kompetenser, betyg/intyg

Den sökande:

1. Ska kunna styrka genomförd utbildning, som omfattar första hjälpen med HLR (det vill säga L-(C)ABCDE-utbildning eller motsvarande), ej äldre än tre år.
2. Ska kunna styrka minst två guidningar per år de senaste två åren genom intyg från uppdragsgivare. Alternativt kan den sökande styrka sin erfarenhet genom uppvisande av intyg från utbildningar där den sökande genomfört guidningar inom ramen för utbildningen.

*Om den sökande ansöker om att guida på annat språk än svenska är det upp till ansvarig examinator att besluta om detta är möjligt, förutsatt att examinator har tillräcklig kunskap i det aktuella språket.

Efter att den skriftliga dokumentationen och intygen är godkända bokas tid för det praktiska momentet.

KOMPETENSMÅL FÖR KVALITETSSÄKRING AV NATURGUIDER

Nedan beskrivs de mål som ligger till grund för bedömning vid certifiering.

1. Planering & utvärdering
2. Värdskap
3. Pedagogik & kommunikation
4. Ledarskap
5. Säkerhet
6. Hållbarhet & miljö
7. Ansvar & försäkring
8. Mat & kost

S = redovisas skriftligt

P = redovisas praktiskt

1. PLANERING & UTVÄRDERING

Definition: med planering och utvärdering avser vi att planera, förbereda, följa upp och utvärdera egen guideverksamhet i naturmiljöer och landskap.

1.1 Ta fram tema för guidningen

- 1.1.1 Visar hur beställarens önskemål fångas upp och möts i planeringsarbetet. **S**
- 1.1.2 Kan formulera ett tema (den röda tråden) för guidningen, så att det finns ett genomtänkt, och för deltagaren tydligt, tema och budskap i guidningen. **S P**
- 1.1.3 Kan planera guidningen så att den bidrar till att väcka entusiasm, fördjupa kunskap, stärka uppskattning samt positiva attityder och beteenden i relation till det som guidningen handlar om. **S**

1.2 Val av plats

- 1.2.1 Samarbetsavtal eller samråd med markägare avseende tid på året, vägval och rastplatser **S**
- 1.2.2 Medvetenhet om störningsrisker och hållbarhetsaspekter avseende natur- och kulturpåverkan **S**
- 1.2.3 Parkeringsmöjligheter **S**
- 1.2.4 Tillgång till toa om längre uppdrag **S**
- 1.2.5 Sophantering **S**
- 1.2.6 Tankar kring tillgänglighetsanpassningar **S**

1.3 Inläsning och källkritik

- 1.3.1 Kan använda sig av publikationer om det guidningen handlar om och att kunna bedöma dess relevans för guidningen. **S**
- 1.3.2 Kan tillämpa källkritik. **S**

1.4 Organisera innehållet i guidningen

- 1.4.1 Kan organisera innehållet i guidningen, allt från rutt till hur det som ska sägas ska hänga ihop. **S**
- 1.4.2 Kan välja platser som är lämpliga utifrån tema och deltagarnas förutsättningar. **S**

1.5 Deltagarnas önskemål

- 1.5.1 Kan bedöma gruppens och individernas förväntningar samt förutsättningar att klara av aktiviteten utifrån rådande förhållanden och planera och anpassa guidningen utifrån det. **S P**

1.6 Lagar och regler

- 1.6.1 Känner till de lagar och förordningar som styr guideverksamheten och vistelsen i landskapet, med en särskild tonvikt på Allemansrätten och relevanta delar av Terrängkörningslagen, Miljöbalken samt produktsäkerhetslagen. **S**
- 1.6.2 Kan tillämpa principen om samråd med andra intressenter genom länsstyrelse eller kommun, t ex när det gäller guidning i skyddad natur. **S**

1.7 Utvärdering

- 1.7.1 Följer upp, reflekterar och utvärderar sin guidning i relation till planeringen, före under och efter uppguidningen **S P**
- 1.7.2 Kan förbereda och utföra kollegial respons. **P**

2. VÄRDSKAP

Definition: med värdskap avses förmågan att få människor att känna sig välkomna och viktiga.

2.1 Värdskap – bemötande

- 2.1.1 Presenterar sig med för- och efternamn. **P**
- 2.1.2 Uppträder omsorgsfullt mot sin omgivning **P**

2.2 Värdskap – kontaktskapande

- 2.2.1 Guiden har ögonkontakt med deltagarna i gruppen under guidningen. **P**

2.3 Värdskap – service

- 2.3.1 Tar hänsyn till gästernas servicebehov under hela guidningen. **P**

3. PEDAGOGIK OCH KOMMUNIKATION

Definition: Förmågan att kommunicera med deltagarna så att de lättare kan uppleva och utveckla sin känsla för och kunskap om det guidningen handlar om.

3.1 **Interpretation - kan genomföra guidningen utifrån det planerade temat. P**

- 3.1.1 Kan genomföra guidningen på ett flexibelt sätt inom de planerade ramarna, t ex om något oväntat dyker upp eller att ta tillvara platsens potential. **P**
- 3.1.2 Kan involvera, ta reda på och använda deltagarnas intressen, önskemål och aktuella upplevelse samt kan relatera till deras vardag och erfarenheter. I det ingår att ställa öppna frågor och att deltagarna kan bestå av en blandad grupp av besökare, med ett brett spektrum av förväntningar, attityder, åsikter och känslor. **P**
- 3.1.3 Kan guida så att deltagarnas tankar utmanas så att de ser saker ur nya perspektiv och utvecklar sina kunskaper. **P**
- 3.1.4 Visar entusiasm under guidningen och undviker negativa påståenden om guideobjektet och förutsättningarna för guidningen **P**
- 3.1.5 Genomför guidningen så att den blir en intressant och positiv upplevelse för deltagaren. **P**
- 3.1.6 Kan förklara begrepp och sammanhang för deltagarna på ett enkelt sätt. **P**
- 3.1.7 Låter deltagarna använda olika sinnen. **P**
- 3.1.8 Kan avslöja något eller överraska under guidningen. **P**
- 3.1.9 Kan röra sig mellan olika roller, som t ex att lära ut, upptäcka tillsammans med besökarna eller underlätta besökarnas diskussioner. **P**

3.2 **Tala tydligt P**

- 3.2.1 Talar tydligt och välartikulerat. **P**
- 3.2.2 Kan använda en för gästerna bekväm talhastighet och volym. **P**
- 3.2.3 Kan hantera en mikrofon eller annan för uppdraget relevant teknik. **P**
- 3.2.4 Kan ge instruktioner på ett tydligt sätt. **P**
- 3.2.5 Kommunicerar genom ett aktivt och målmedvetet språk samt genom att använda retorik, kroppsspråk, klädsel och placering. **P**

3.3 **Gruppformation och rekvisita**

- 3.3.1 Placerar gruppen och sig själv i förhållande till guideobjekt och omgivning på ett lämpligt sätt. **P**
- 3.3.2 Kan utveckla och använda rekvisita och stödjande media som illustrerar innehållet i guidningen. **P**

4. LEDARSKAP

Definition: Påverka en grupp att fungera tillsammans i relation till målen med guidningen.

- 4.1.1 Presenterar syfte, målsättningar och ramar (tid, rum, regler) för guidningen. **P**
- 4.1.2 Anpassar inflytandet mellan sig själv och gruppen utifrån miljön, individernas kompetens, egen kompetens, gruppens mognad och beslutets konsekvenser. **S**
- 4.1.3 Håller sig själv och gruppen inom överenskomna ramar i rum, tid och regler (t ex om rökning, allemansrätten) **P**
- 4.1.4 Inleder och avslutar guidningen tydligt **P**

5. SÄKERHET

Definition: Att kunna arbeta med ett systematiskt säkerhetsarbete för guidningar.

- 5.1 **Förebyggande säkerhetsarbete S P**
 - 5.1.1 Kan göra en dokumenterad säkerhetsplan för aktiviteten. **S**
 - 5.1.2 Informera gästerna om gällande säkerhetsbestämmelser och risker på ett tydligt sätt. **P**
 - 5.1.3 Kan leda en förflyttning av gruppen effektivt och under säkra former. **P**
 - 5.1.4 Har en fungerande kommunikation. **P**
 - 5.1.5 Håller ihop gruppen. **P**
 - 5.1.6 Undviker faror. **P**
 - 5.1.7 Kan orientera sig med karta, kompass och kunna ange aktuell position med GPS **P**

5.2 Incidenthantering S P

Definition: Kunna hantera ett tillbud eller olycka, motsvarande Arbetsmiljöverkets definitioner:

Tillbud: "en oönskad händelse eller situation som kunnat leda till ohälsa

Olycka: Oönskad plötslig händelse som leder till kroppslig, psykisk, materiell eller ekonomisk skada eller förlust.

Ett tillbud är alltså något som kunde ha blivit mycket värre.

- 5.2.1 Gör bedömningar av risker under guidningen. **P**
- 5.2.2 Ska kunna styrka genomförd utbildning, som omfattar första hjälpen med HLR (det vill säga L-(C)ABCDE-utbildning eller motsvarande), ej äldre än tre år. **FÖRKUNSKAPSKRAV S**

6. HÅLLBARHET & MILJÖ

Definition: Genom att vara en förbild i sitt agerande i naturen samt val av egen utrustning visa hur man kan vistas i naturen med så lite påverkan som möjligt samt inspirera till en mer hållbar livsstil.

- 6.1 Känner i stora drag till hur aktuell politik påverkar arbetet med miljö och naturvård i landet **S**
- 6.2 Känner till de olika typerna av skydd som finns för natur och kultur samt beslutsgången bakom dem **S**
- 6.3 Kan förklara allemansrätten på ett förståeligt sätt **S**
- 6.4 Kan få gästerna att vara aktsamma om natur, djurliv, sevärdheter och förstå lokal kultur och sedvänjor. **S P**

7. ANSVAR & FÖRSÄKRING **S**

Definition: I vilken utsträckning en guide eller blivande guide tar ansvar för sin verksamhet och i vilken utsträckning kunskaper om försäkringar finns.

- 7.1 Känner till vad som gäller för olycksfall- och ansvarsförsäkring för guideuppdrag, så att både gästen och guiden omfattas av olycksfallsförsäkring. **S**

8. MAT & KOST

Definition: Eventuell förtäring under guidningen bör förhöja upplevelsen och bidra till ökad medvetenhet om den påverkan vårt val av mat har på vår miljö.

- 8.1 Känner till de lagar och regler som gäller för den typ av förtäring som erbjuds gästerna, inklusive livsmedelssäkerhet. **S**
- 8.2 Kan planera förtäringen så att maten och serveringsmaterialet är hållbart producerad med hänsyn till människor och miljö samt gärna närproducerad. **S**

Hur man blir examinator

Examinatorerna utses av Huvudmannen. Du kan ansöka om att bli examinator om du uppfyller följande förkunskapskrav:

- Minst 10 års erfarenhet som professionell naturguide
- Minst tre rekommendationsbrev från uppdragsgivare
- Utbildning som omfattar första hjälpen med HLR, det vill säga L-(C)ABCDE eller motsvarande, ej äldre än tre år

Har du formell utbildning inom naturguidning och/eller har arbetat som utbildare inom fältet är det meriterande.

Samtliga ovan nämnda förkunskapskrav för examinatorer ska kunna verifieras med intyg/betyg.

Den som antas som examinator genomgår en särskild utbildning samt genomgår fortbildning vart tredje år.